

369(498):061.1 EU

REMODELAREA SISTEMULUI DE ASIGURĂRI SOCIALE AL ROMÂNIEI ÎN CONTEXTUL INTEGRĂRII ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Conf. univ. dr. Ana SPÎNU, ULIM
e-mail: aspinu@ulim.md

ORCID: 0000-0002-9878-571X

Drd. Ana-Maria ROMAN, ULIM
e-mail: august_anamaria@yahoo.com

ORCID: 0000-0001-9751-8938

Drd. Ilie DOGOTARI, ULIM
e-mail: dogotari@gmail.com

ORCID: 0000-0003-2788-8444

<https://doi.org/10.53486/econ.2021.118.146>

În acest articol, se fac referințe la eficiența sistemului național de protecție socială, care depinde de eficiența sistemelor de redistribuire a veniturilor, în cadrul unui stat, adică de eficiența sistemelor fiscale și sociale. Pentru sistemul de dezvoltare și protecție socială din România, intrarea în Uniunea Europeană a fost echivalentă cu startul într-o nouă etapă de tranziție. Sistemul actual de protecție socială poate fi caracterizat drept unul centralizat, chiar dacă se pronunță intențiile de descentralizare a unor responsabilități, odată cu întărirea capacităților financiare ale autorităților publice locale în acest sens. România a învățat însă că politicile UE nu sunt întotdeauna croite pe dimensiunea sa și că are posibilitatea de a le negocia, pentru ca particularitățile și nevoile specifice să îi fie mai bine apreciate și acoperite.

Cuvinte-cheie: sistem de protecție socială, asigurări sociale, sistem public, diagnoză socială.

JEL: A1, H55, H61, H75.

Introducere

Aderarea României la Uniunea Europeană (UE), în anul 2007, a prefigurat accesul în liga economică a statelor europene dezvoltate și înscrierea pe drumul cel mai scurt spre crearea unei României competitive, dinamice și prospere. Integrarea a însemnat, pe de o parte, libera circulație a bunurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor,

369(498):061.1 EU

THE RESHAPING OF ROMANIA'S SOCIAL SECURITY SYSTEM IN THE CONTEXT OF EUROPEAN UNION INTEGRATION

Assoc. Prof. PhD Ana SPINU, ULIM
e-mail: aspinu@ulim.md

ORCID: 0000-0002-9878-571X

PhD candidate Ana-Maria ROMAN, ULIM
e-mail: august_anamaria@yahoo.com

ORCID: 0000-0001-9751-8938

PhD candidate Ilie DOGOTARI, ULIM
e-mail: dogotari@gmail.com

ORCID: 0000-0003-2788-8444

<https://doi.org/10.53486/econ.2021.118.146>

This article makes reference to the effectiveness of the national social protection system, which depends on the efficiency of systems for redistributing income within a state, i.e. the efficiency of tax and social systems. The accession to the European Union (EU) was equivalent to the start of a new transition phase for the of development and social protection of Romania system. The current system of social protection can be characterized as a centralized one, even if the intentions of decentralization of responsibilities are pronounced while the financial capacities of local public authorities are strengthened. Romania has learned that EU policies are not always tailored to its size and that it has the possibility to negotiate them so that specific features and needs are better considered and covered.

Keywords: social protection system, social security, public system, social diagnosis.

JEL: A1, H55, H61, H75.

Introduction

Romania's accession to the EU in 2007 meant the access to the economic league of developed European States and the shortest way to create a competitive, dynamic and prosperous Romania. Integration meant, on the one hand, the free movement of goods, people, services and capital, which has led to an increase in the market share of exports, attracting investment, jobs

ceea ce a condus la creșterea cotei de piață a exporturilor, atragerea investițiilor, oferte de locuri de muncă în străinătate și, pe de altă parte, creșterea importurilor, migrației, renunțarea voluntară la anumite aspecte ale suveranității naționale în scopul binelui comun al UE. Rezultatele înregistrate, indiferent de direcția din care le privim, trebuie analizate din perspectiva perioadei relativ reduse de timp, de la aderare și nuanțate, prin prisma evenimentelor de anvergură, care au pus la încercare proiectul european (precum criza economică și financiară mondială sau Brexit-ul etc.) [3, p.123].

Cert este faptul că putem vorbi, pe de o parte, de un proces de convergență spre nivelul mediu de dezvoltare al UE, a cărui înfăptuire ar fi fost mult mai dificilă, în lipsa ritmului impus de reformele UE și de efortul conjugat al statelor membre și care se manifestă în creșterea nivelului de trai al românilor.

Metode aplicate

Considerentele prezentate în articolul dat se referă la profilul regularizărilor în domeniul asigurărilor sociale, ca factor de bază al asigurării echilibrului general economic printr-o continuă competiție a necesităților resurselor materiale, financiare și valutare, cu oportunitățile de obținere a acestora, distribuirea necesităților social-economice, în funcție de anumite criterii și selectarea acestora în fiecare perioadă evolutivă. La elaborarea articolului, s-a recurs la diverse metode științifice de cercetare, precum: documentarea, inducția, deducția, analiza, sinteza, observarea.

Rezultate obținute și discuții

Pentru sistemul de dezvoltare și protecție socială din România, intrarea în Uniunea Europeană a fost echivalentă cu startul într-o nouă etapă de tranziție, de data aceasta, valorificând mai intens factorii de progres rezultați din reformele sectoriale, cele mai multe aflându-se într-un stadiu avansat de realizare și dispunând de resurse economice mult mai consistente decât în anii '90.

Capitalul de cunoaștere dobândit în acest domeniu, prin experiența autohtonă din ultimii ani, dar și numeroasele modele și experiențe recente ale țărilor europene, pot fi deosebit de utile în finalizarea cât mai rapidă și mai puțin traumatizantă a reformării sistemului social românesc.

„România a trecut prin transformări profunde, care au modificat radical profilul dezvoltării sociale românești. Transformările respective au

offers abroad and, on the other hand, increased imports, migration, voluntary renunciation of certain aspects of national sovereignty for the purposes of the common good of the EU. The results achieved, regardless of the direction from which we are looking at them, must be analyzed in the light of the relatively short period of time following accession and nuanced in the light of the far-reaching events that have put the European project to the test (such as the global economic and financial crisis or Brexit, etc.) [3, p.123].

It is certain that we can talk, on the one hand, of a process of convergence toward the EU's average level of development that would have been much more difficult to achieve without the pace required by EU reforms and the joint effort of the Member States, which manifests itself in the rise of the Romanians living standards.

Methods applied

The considerations set out in this article refer to the profile of adjustments in the field of social security as a basic factor in ensuring the overall economic balance through continuous competition of material, financial and currency needs with opportunities to obtain them, the distribution of social and economic needs according to criteria and their selection during each period of evolution. Various scientific methods of research were used in drawing up the article: documentation, induction, deduction, analysis, synthesis, observation.

Results achieved and discussions

For the development and social protection system in Romania, the entry into the European Union was equivalent to the start of a new transition phase, this time by making more use of the progress factors resulting from sectoral reforms – most of which are at an advanced stage of implementation – and with much more consistent economic resources than in the years '90.

The knowledge capital acquired in this field, through the local experience of recent years, but also the numerous recent models and experiences of European countries can be particularly useful in completing the reform of the Romanian social system as quickly and as less traumatic as possible.

“Romania undergone profound changes, which have radically changed the profile of Romanian social development. These changes have led not only to a change in the overall vision of the ways of supporting the social sector, but also to a

determinat nu numai schimbarea viziunii, de ansamblu, asupra modalităților de susținere economică a sectorului social, dar au dus și la schimbarea naturii și gradului de incidență ale riscurilor sociale, coordonatelor definitorii ale sistemului românesc de socializare și de protecție a persoanelor vulnerabile” [6, p.29-30].

Până în prezent, pentru România, startul și parcursul tranziției s-au dovedit mai dificile și mai expuse diverselor presiuni ale unor grupuri de interese, decât pentru țările Europei Centrale și de Est. Reformele din domeniul social, ca și cele din economie, au fost fragmentate, efectuându-se cu pași ezitanți și cu investiții minime de capital. Fără a fi adepții ultra-protecționismului, menționăm, totuși, că, în anii 90, când, pe fondul ezitărilor Occidentului, în susținerea reformelor din estul continentului, sectorul social din țara noastră a devenit extrem de vulnerabil, statul român a oferit o practică exemplară de implicare minimală în gestionarea costurilor sociale ale tranziției. Acest fapt reiese din toate statisticile internaționale privind finanțarea sectoarelor sociale al țărilor europene în tranziție, în anii 90 [2, p.245].

Pe termen scurt, impactul aderării României la UE a însemnat conformarea la reformele, măsurile și politicile promovate de Uniune în fiecare dintre cele trei sectoare economice majore. Rezultatul, evaluat la același orizont al termenului scurt, a fost benefic, pentru că a complementarizat un gol în procesul de dezvoltare al României și a imprimat o direcție. România a aderat și a beneficiat, totodată, de măsurile politicii agricole comune (PAC), a subscris la obiectivele de dezvoltare industrială, cu toate implicațiile acesteia (digitalizare, economie circulară), a deschis piața serviciilor, a absorbit fonduri europene. România a intrat într-un cerc virtuos, care a părut că, uneori, imprimă o viteză de schimbare mai mare decât cea dorită, bazată pe dualismul beneficiu primit-implementarea reformelor/a schimbărilor necesare, tocmai pentru a nu risca nevalorificarea avantajelor (ca în cazul fondurilor europene). În urma unui astfel de exercițiu, România a înțeles că este posibil ca UE să adapteze politicile sale la dimensiunea și specificul statului beneficiar în scopul de a obține rezultate favorabile.

Un alt element de impact, pe termen scurt, dat de statutul de membru al UE îl constituie conectarea și integrarea rapidă a României la direcțiile de

change in the nature and extent of the social risks, the defining coordinates of the Romanian social system and the protection of vulnerable persons” [6, p.29-30].

So far, for Romania, the start and the course of transition have proved to be more difficult and more exposed to various pressure from some interest groups than for other Central and Eastern European countries. Social and economic reforms have been fragmented, with hesitant steps and minimal capital investment. Without being adepts of ultra-protectionism, we are mentioning that in the years 90, when, amid Western hesitations in supporting reforms in the Eastern continent, the social sector in our country became extremely vulnerable, the Romanian state offered an exemplary practice of minimal involvement in managing the social costs of transition. This is apparent from all international statistics on financing the social sectors of European countries in transition in the years 90 [2, p.245].

In the short term, the impact of Romania's accession to the EU meant compliance with the reforms, measures and policies promoted by the Union in each of the three major economic sectors. The result, assessed on the same horizon of the short term, was beneficial because it filled a gap in Romania's development process and printed a direction. Romania has also joined and benefited from the CAP measures, subscribed to industrial development goals, with all its implications – digitalization, the circular economy, opened up the services market, absorbed European funds. Romania has entered a virtuous circle, which sometimes seemed to impress a speed of change higher than desired, based on the dual benefit received-implementation of the necessary reforms/changes, precisely in order not to risk the invalidation of the advantages (as in the case of the European funds). Following such an exercise, Romania understood that it is possible for the EU to adapt its policies to the size and specificity of the beneficiary state in order to achieve favourable results.

Another element of the short-term impact of EU membership is the rapid connection and integration of Romania to the development directions describing the global trend. The direction of development is indicated, the levers for achieving it are presented and can be accessed as competitive advantages can be realized [1, p.544].

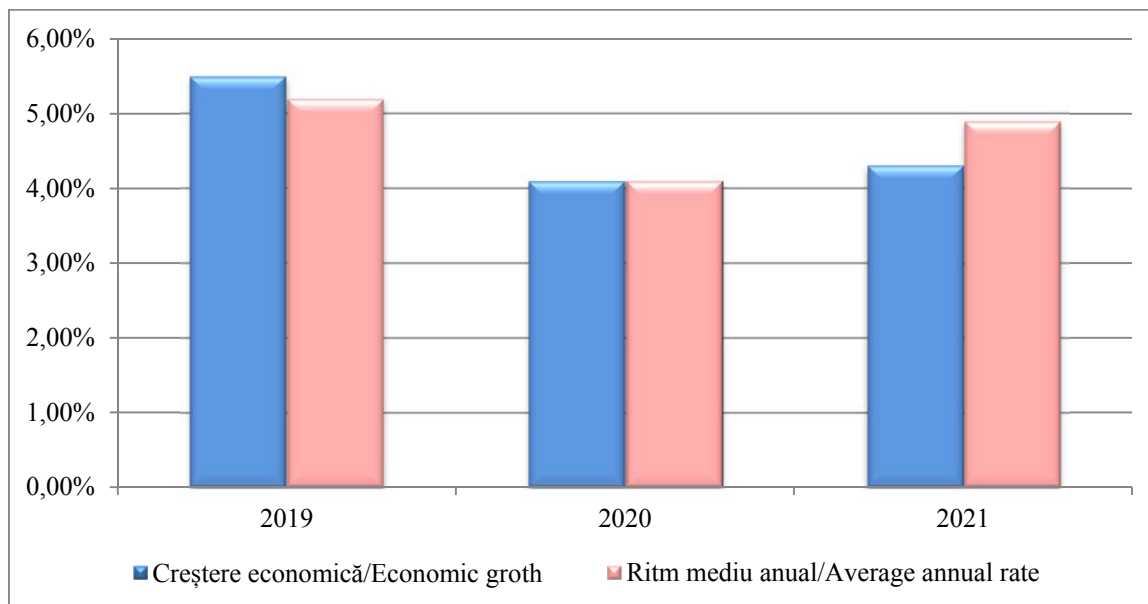
dezvoltare, care descriu trendul global. Direcția dezvoltării este indicată, pârghiile pentru realizarea ei sunt prezentate și pot fi accesate în măsura valorificării avantajelor competitive [1, p.544].

Pe termen mediu, impactul aderării României la UE este determinat de evoluția nivelului de trai. Produsul Intern Brut (PIB) pe cap de locuitor, la paritatea puterii de cumpărare, cel mai utilizat indicator pentru evidențierea gradului de dezvoltare economică, a crescut cu 20 de puncte procentuale în ultimii 10 ani, de la 39% din media UE, în 2006, la 59% din media UE, în anul 2016; Bulgaria, țară care a aderat în același an, a realizat numai jumătate din performanța României. Creșterea s-a reverberat la nivelul întregii țări, dar nu într-o măsură similară; disparitățile regionale continuă să fie ridicate față de regiunea-performer (București-Ilfov), deși nivelul de dezvoltare din restul regiunilor, măsurat ca pondere în media UE, a crescut cu niveluri situate între 9-18 puncte procentuale.

În anul 2018, Ministerul Finanțelor al României a elaborat proiecțiile bugetare pentru perioada 2019-2021 (figura 1), care au fost structurate pe un cadru economic cu creșteri economice între 4,1% și 5,5%, și un ritm mediu anual între 4,1% și 5,2% pe orizontul anilor 2020-2024, semnificativ mai mare, comparativ cu cel estimat să fie înregistrat la nivelul țărilor UE.

In the medium term, the impact of Romania's EU accession is described by the evolution of the living standard. The Gross Domestic Product (GDP) per capita in purchasing power parity, the most used indicator to highlight the degree of economic development, has increased by 20 percentage points over the last 10 years, from 39% of the EU average in 2006 to 59% of the EU average in 2016; Bulgaria, which joined the same year, achieved only half of Romania's performance. Growth has reverberated across the country, but not to a similar extent; regional disparities remain high compared to the performance region (Bucharest-Ilfov), although the level of development in the rest of the regions, measured as a share of the EU average, has risen by levels ranging from 9-18 percentage points.

In 2018, the Ministry of Finance of Romania elaborated the budget projections for the period 2019-2021 (figure 1) which were structured around an economic framework with economic growth between 4,1% and 5,5%, and an average annual pace of between 4,1% and 5,2% over the period 2020-2024, which is significantly higher than expected in the EU countries.

Figura 1. Creșterea economică și ritmul mediu anual pentru perioada 2019-2021/

Figure 1. Economic growth and average annual rate for the period 2019-2021

Sursa: elaborată de autori după [5]/ Source: developed by the authors according to [5]

Pandemia COVID-19, care a afectat omenirea începând cu anul 2020, a cauzat dezechilibre majore pe întreg globul pământesc, afectând sistemele de sănătate și de protecție socială, societățile și economiile, modul în care trăim și colaborăm. În aceste condiții, economia Zonei Euro a înregistrat o contracție de 7,8%, în 2020, iar conform prognozei, se estimează o creștere de 4,2% în 2021 și de 3% în 2022 [5].

În fiecare țară, perspectivele de ieșire din criza cauzată de pandemie sunt neuniforme și depind de modul de respectare a măsurilor instituite de instituțiile de sănătate publică, compoziția sectorială a economiilor naționale și forța răspunsurilor politice naționale. O importanță majoră în această direcție o are și finanțarea statelor membre ale UE prin aprobarea pachetelor de stimulente format din bugetul pe termen lung al UE 2021-2027 și Next Generation temporar conceput pentru a stimula redresarea și va susține reconstrucția Europei în urma pandemiei de COVID-19. Pachetul dat va dispune de mecanisme de flexibilitate consolidate pentru a garanta capacitatea acestuia de a răspunde unor nevoi neprevăzute în domeniul inovării, cercetării, tranziției climatice și digitale etc.

Prin urmare, cea mai mare parte a finanțării disponibile în cadrul instrumentului „Next Generation EU” (peste 80%) va fi utilizată pentru a sprijini investițiile și reformele din statele membre, fiind alocată cu prioritate acolo unde impactul crizei și necesitățile în materie de reziliență sunt cele mai mari.

Unul din elementele principale ale instrumentului Next Generation este mecanismul de redresare și reziliență (MRR). Prin intermediul acestui instrument de redresare, statele membre vor beneficia de susținere financiară sub formă de împrumuturi și granturi, concentrat în primii ani cruciali ai redresării și va susține investițiile și reformele esențiale pentru o sustenabilitate și coeziune competitivă, prin intermediul noii strategii de creștere economică, și anume Pactul verde european. Planurile de redresare și reziliență ale statelor membre UE vor trebui să reflecte provocările relevante specifice fiecărei țări și să fie raliolate la prioritățile UE, inclusiv recomandările adresate statelor membre în ultimii ani și vor face parte din programele lor naționale de reformă.

În condițiile dificile create de criza pandemică, România, ca și alte state europene, a adaptat

The COVID-19 pandemic, which has affected humanity since 2020, has caused major imbalances around the globe, affecting health and social protection systems, societies and economies, the way we live and work together. Against this background, the Euro Area economy contracted by 7,8% in 2020, and according to the forecast is projected to grow by 4,2% in 2021 and 3% in 2022 [5].

In each country, the prospects for overcoming the pandemic crisis are uneven and depend on the compliance of public health institutions, the sectoral composition of national economies and the strength of national policy responses. Of major importance in this direction is the funding of EU Member States by approving the incentive packages of the long-term EU budget 2021-2027 and the Next Generation Temporary designed to stimulate recovery and will support the reconstruction of Europe following the COVID-19 pandemic. This package will have enhanced flexibility mechanisms to guarantee its ability to respond to unforeseen needs in the field of innovation, research, climate and digital transition, etc.

Therefore, most of the funding available under the “Next Generation EU” (more than 80%) will be used to support investments and reforms in Member States, with priority allocated where the impact of the crisis and resilience needs are greatest.

One of the key elements of the Next Generation tool is the Recovery and Resilience Mechanism (MRR). Through this recovery instrument, Member States will receive financial support in the form of loans and grants, concentrated in the crucial first years of recovery, and will support investments and reforms essential for sustainability and competitive cohesion, through the new growth strategy, namely the European Green Pact. EU Member States’ recovery and resilience plans will need to reflect relevant country-specific challenges and align with EU priorities, including recommendations made to Member States in recent years, and be part of their national reform programs.

In the difficult conditions created by the pandemic crisis, Romania, like other European countries, has adapted fiscal and budgetary policies in such a way as to succeed in recovering the losses incurred from 2020 and to boost and main-

în așa fel politicile fiscale și bugetare, încât să reușească recuperarea pierderilor suportate din anul 2020 și să potențeze și să mențină creșterea economică la un nivel de peste 4% pe orizontul de referință, fiind conștientă că trebuie să utilizeze toate pârghiile pentru a pregăti economia să facă față unor eventuale șocuri viitoare [5].

Cu unele excepții (asistența socială sau alocațiile familiale, care au fost finanțate direct din impozite), programele sociale din România au fost finanțate preponderent prin contribuții. Unele opinii ale specialiștilor susțin că, din perspectiva acoperirii cu beneficii și servicii a diferitelor tipuri de trebuințe sociale, modelul social românesc se apropie de un model de tip social-democrat, dar, dacă luăm în considerare diferențele (de status ale locurilor de muncă) în acordarea beneficiilor, precum și preferința pentru un sistem bazat pe asigurări sociale, acesta se apropie de un model de tip corporatist [4, p.62]. Rolul important al familiei în furnizarea beneficiilor, precum și ocuparea semnificativă din agricultură amintesc un model de tip latin. Imaginea de ansamblu indică, deci, un mix, ce reunește elemente din mai multe modele.

Principiul contributivității și asigurarea unui sistem menit să urmărească eliminarea inechităților vor fi principii de bază, care vor prefigura politica asigurărilor sociale în viitor.

Deși implicat economic la nivel minimal, principalul gestionar al protecției sociale din România a fost și este încă statul, care trebuie să se orienteze către nevoile reale ale beneficiarilor prin asigurarea condițiilor de trai decente pentru persoanele și familiile vulnerabile. Contribuția în domeniu a unor agenți ai societății civile a rămas aproape nesemnificativă pe tot parcursul tranziției. De aceea, poate, în această privință, în rândurile populației există mari așteptări față de stat.

Tabloul de bord social care sprijină pilonul european al drepturilor sociale, indică o serie de provocări sociale, ce țin de ocuparea forței de muncă. Creșterea economică ridicată s-a concretizat în condiții sociale îmbunătățite. Cu toate acestea, sărăcia și excluziunea socială, precum și sărăcia persoanelor încadrate în muncă rămân foarte ridicate, în timp ce inegalitățile în materie de venituri au crescut. Dar să conștientizăm, totuși, că transferurile sociale nu sunt unica soluție în problema sărăciei. Inegalitățile persistă, în special pentru persoanele din zonele rurale și defavorizate.

tain economic growth at a level of over 4%. on the horizon, aware that it must use all the leverage to prepare the economy for future shocks [5].

With some exceptions (social assistance or family allowances that were directly financed by taxes), social programs in Romania were mainly financed by contributions. Some specialists' opinions claim that, from the point of view of covering with benefits and services the various types of social needs, the Romanian social model is approaching a social-democratic model, but if we take into account differences (of job status) in granting benefits, as well as the preference for a social security system, it is approaching a corporate model [4, p.62]. The important role of the family in delivering the benefits, as well as the significant employment in agriculture, recall a Latin model. The overview image therefore shows a mix, which brings together elements from several models.

The principle of contribution and the provision of a system to eliminate inequalities will be basic principles that shape social security policy in the future.

Although minimally involved economically, the main manager of social protection in Romania was and still is the state, which must focus on the real needs of the beneficiaries by ensuring decent living conditions for vulnerable people and families. The contribution of civil society agents in this field remained almost insignificant throughout the transition. This is why, perhaps, in this respect, people have great expectations from the state.

The social scoreboard supporting the European pillar of social rights indicates a number of social challenges related to employment. High economic growth has materialized in improved social conditions. However, poverty and social exclusion, as well as the poverty of the employed, remain very high, while income inequalities have increased. Still, we must be aware that social transfers are not the only solution to the problem of poverty. Inequalities persist, especially for people in rural and disadvantaged areas. The inactivity rate for women and early school leaving are also very high. The decentralization of social services has not been accompanied by the provision of adequate financial allocations, thus hampering the sustainability of service delivery. Public service coverage remains low. The deinstitutiona-

Rata de inactivitate pentru femei și abandonul timpuriu al școlii sunt, de asemenea, foarte ridicate. Descentralizarea serviciilor sociale nu a fost însoțită de acordarea unor alocări financiare adecvate, împiedicând, astfel, sustenabilitatea furnizării serviciilor. Acoperirea serviciilor publice rămâne scăzută. Dezinstituționalizarea copiilor continuă să dea dovadă de progrese încurajatoare.

Sărăcia și inegalitatea rămân ridicate, cu un acces limitat la servicii. Sărăcia persoanelor încadrate în muncă se apreciază ca fiind printre cele mai ridicate din UE, în timp ce prestațiile sociale și venitul minim nu reușesc să reducă sărăcia. În ciuda îmbătrânirii rapide a populației, lipsesc măsurile de îmbătrânire activă. Accesul la servicii se confruntă, în continuare, cu provocări, adâncind decalajul dintre zonele rurale și cele urbane, disparitățile regionale și inegalitățile. Este insuficient utilizat potențialul economiei sociale de a îmbunătăți condițiile sociale.

Progresele înregistrate în privința reformelor pieței forței de muncă sunt limitate. Au fost luate puține măsuri pentru a crește gradul de acoperire și cu toate acestea, calitatea serviciilor sociale și a educației eficiente nu sunt încă vizibile.

S-au înregistrat progrese limitate raportate la: respectarea și colectarea impozitelor; educație; serviciile sociale și dialog; asistența medicală; stabilirea salariilor minime; stabilirea de priorități în materie de și investiții.

Cheltuielile guvernamentale pentru protecția socială sunt mult mai mici decât media UE. Sistemul fiscal și de prestații sociale are o influență limitată asupra reducerii sărăciei și inegalității veniturilor. Veniturile fiscale sunt relativ scăzute, iar structura fiscală are un nivel scăzut de progresivitate.

Sub aspect informațional, putem afirma că acele statistici și date privind executarea bugetului public național, pe programe sociale, sunt puține și nu permit efectuarea unei analize a eficienței utilizării acestora.

La acest aspect, putem adăuga și lipsa unui sistem informațional, care ar permite o analiză operativă a managementului resurselor gestionate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Respectiv, nu este posibilă monitorizarea multor indicatori cu o validitate statistică, ceea ce se recomandă la nivel european.

Sub aspect macroeconomic, putem afirma că atât în România, cât și în Republica Moldova,

lization of children continues to make encouraging progress.

Poverty and inequality remain high, with limited access to services. In-work poverty is among the highest in the EU, while social benefits and minimum income fail to reduce poverty. Despite the rapid aging of the population, active aging measures are lacking. Access to services continues to face challenges, widening the gap between rural and urban areas, regional disparities and inequalities. The potential of the social economy to improve social conditions is underused.

Progress in labour market reforms is limited. Little has been done to increase coverage, yet the quality of social services and education is still not visible. Few steps have been taken to increase coverage and yet the quality of effective social services and education is not yet visible.

There has been limited progress on: compliance and tax collection; education; social services and dialogue; healthcare; setting minimum wages; setting investment and priorities.

Government spending on social protection is much lower than the EU average. The tax and social security system has a limited influence on reducing poverty and income inequality. Tax revenues are relatively low and the tax structure has a low level of progressivity.

On the information side, we can say that statistics and data on the execution of the national public budget on social programs are scarce and do not allow an analysis to be made of the effectiveness of their use.

We can add to this the lack of an information system, which would allow an operational analysis and management of resources managed by the Ministry of Labour and Social Protection.

That is, it is not possible to monitor many indicators with a statistical validity, which is recommended at European level.

At macroeconomic level we can say that both in Romania and in the Republic of Moldova the national public budget has a strong social character and this trend has been maintained for at least the last decade.

Reserves for raising social program funds have remained geared toward optimizing expenditure and less toward increasing revenue as a share of total national government budget revenue.

bugetul public național comportă un caracter social pronunțat și această tendință s-a păstrat cel puțin în ultimul deceniu.

Rezervele de creștere a fondurilor destinate programelor sociale au rămas îndreptate spre optimizarea cheltuielilor și mai puțin spre majorarea veniturilor ca pondere în totalul veniturilor bugetului public național.

Sub aspect instituțional, modalitatea de utilizare a acestor fonduri rămâne una perimată (învechită), care se bazează pe resursele și structurile preluate de la fostele instituții statale din domeniu – internate, agenții locale ale forței de muncă etc.

Persistă capacitatea redusă de monitorizare și analiză a intervențiilor prin diverse programe sociale atât la nivel central, cât și la cel local.

Se observă o tendință de generalizare a obiectivelor propuse și o corelare slabă a efectelor așteptate de la programele sociale cu fondurile predestinate.

Comparativ cu legislația prezentă, la nivelul majorității statelor europene dezvoltate, sistemul românesc de asigurări privind șomajul este axat pe acordarea unor beneficii puțin generoase, mai ales din punctul de vedere al măsurii în care sunt înlocuite veniturile salariale anterioare.

În legislația unora dintre statele europene, se constată o preocupare pentru diferențierea categoriilor de șomeri nu doar în funcție de vechime și de valoarea veniturilor anterioare, ci și în funcție de o serie de criterii suplimentare, precum situația familială sau vârsta solicitantului. Importanța acestor prevederi rezidă în capacitatea de a atenua o serie de riscuri colaterale ale șomajului (de exemplu, sărăcia) și de a acoperi generațiile vulnerabile din punctul de vedere al pieței muncii (de ex., persoanele cu vârsta apropiată de vârsta de pensionare), degrevându-se, astfel, sistemul de pensii, de cheltuielile efectuate cu pensionările anticipate. În cazul României, o asemenea măsură ar putea avea efecte benefice, oferind suport unei categorii de populație care, în absența veniturilor câștigate pe piața muncii, își caută stabilitatea financiară prin „forțarea” pârgghiilor de pensionare anticipată.

La nivel individual, efectele acestor măsuri se regăsesc într-o situație materială precară, șomerii din țările care promovează asemenea politici fiind mult mai săraci (cu referință la masa persoanelor angajate), decât șomerii din țările cu beneficii mai generoase. Această preocupare,

The institutional aspect is that the use of these funds is still obsolete, based on the resources and structures taken over from the former state institutions in the field – internalized, local labour agencies, etc., without any analysis to optimize this network.

There is still little capacity to monitor and analyse interventions under various social programs at both central and local level.

There is a tendency to generalize the proposed objectives and a poor correlation between the expected effects of social programs and predestined funds.

Compared to the legislation currently in place in most developed European countries, the Romanian unemployment insurance system is focused on providing little generous benefits, especially in terms of the extent to which past earnings are replaced.

In some European countries legislation, there is a concern to differentiate between the categories of unemployed not only on the basis of age and the amount of previous income, but also on the basis of additional criteria such as the family situation or the age of the applicant. The importance of these provisions lies in the ability to mitigate a number of collateral risks of unemployment (e.g.: Impoverishment) and to cover labour market vulnerable generations (e.g. people close to retirement age), thereby relining the pension system from early retirement expenditure. In the case of Romania, such a measure could have beneficial effects by providing support to a population group which, in the absence of labour market earnings, seeks financial stability by “forcing” early retirement levers.

At the individual level, the effects of these measures are found to be in a material precarious situation, with the unemployed in countries promoting such policies being much poorer (relative to the mass of people employed) than the unemployed in countries with more generous benefits. This concern for ensuring a decent material situation in relation to the rest of the population is present in most EU Member States, and unemployment is addressed here not by drastically cutting benefits but by combining social security and labour market flexibility measures.

pentru asigurarea unei situații materiale decente, raportată la restul populației, este prezentă la nivelul majorității țărilor europene membre ale UE, problema șomajului fiind abordată aici atât prin reducerea drastică a beneficiilor, cât și prin combinarea măsurilor de securitate socială cu cele de flexibilizare a pieței muncii.

În fine, politicile care se bazează pe beneficii minime, chiar dacă încurajează reintrarea imediată pe piața muncii, s-ar putea dovedi inadecvate pentru o economie care traversează o perioadă de criză. Asemenea măsuri sunt eficiente în condițiile în care piața muncii este dinamică, permițând crearea de noi locuri de muncă. Efectul acestui model, în timp de criză, ar putea însemna o sărăcire drastică și de lungă durată, datorată intrării în șomaj.

În etapa actuală, există o majorare continuă a banilor publici destinați sectorului social, inclusiv cei veniți de la diverși donatori, adesea, imitarea factorului politico-administrativ a jucat un rol major în orientarea lor finală.

Deși legislația prevede furnizarea măsurilor de asistență socială ca un pachet unitar, ce cuprinde beneficii financiare și servicii sociale, pentru prevenirea și limitarea oricărei forme de dependență a beneficiarilor față de ajutorul acordat de stat sau de comunitate, ar fi nevoie ca serviciile sociale să aibă prioritate în fața beneficiilor sociale. În fapt, întâlnim o serie de factori care împiedică furnizarea serviciilor sociale la standardele de calitate, ce se impun și cu o pondere mai mică decât cea necesară.

Totodată, se identifică nevoia de lucru în echipe interdisciplinare și interinstituționale, cu implicarea societății civile, pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor, care pot genera marginalizarea sau excluziunea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților. În acest scop, legislația prevede o diagnoză socială a comunității, dezvoltarea și consolidarea capacității de prevenire la nivel comunitar, atât pentru serviciile de protecție a copilului și identificare a potențialilor factori de risc, la care pot fi expuși aceștia, cât și, concomitent, pentru toate grupurile de persoane aflate în dependență socială, precum persoanele vârstnice, persoanele cu nevoi speciale etc.

Concluzie

În concluzie, remarcăm faptul că protecția socială joacă un rol fundamental în formarea statelor naționale moderne și este asumată ca un pilon de

Finally, policies that are based on minimum benefits, even if they encourage immediate re-entry into the labour market, may prove inadequate for an economy that is going through a period of crisis. Such measures are effective at a time when the labour market is dynamic, enabling the creation of new jobs. The effect of this model in times of crisis could mean a drastic and long-lasting fall due to unemployment.

In the current period, there is a continuous increase in public money for the social sector, including those coming from various donors, often the interference of the political-administrative factor has played a major role in their final orientation.

Although the legislation provides for the provision of social assistance measures as a single package, comprising financial benefits and social services, in order to prevent and limit any form of beneficiaries' dependence on State or community aid, social services would need to take precedence over social benefits. In fact, we encounter a number of factors that hinder the provision of social services to the required quality standards and which are less than necessary.

It also identifies the need to work in interdisciplinary and inter-institutional teams, involving civil society, to prevent, limit or remove the temporary or permanent effects of situations that can lead to marginalization or social exclusion of the person, family, groups or communities. To this end, the legislation provides for Community social diagnosis, development and strengthening of prevention capacity at Community level, both for child protection services and identification of potential risk factors to which they may be exposed, but at the same time for all groups of socially dependant people such as older people, people with special needs, etc.

Conclusion

In conclusion, we note that social protection is a fundamental role of modern national states and is assumed as a basic pillar of the European Union. Due to the accession to the European Union and the implementation of social reforms, the Romanian social state has undergone significant changes in last years. Even the number of social assistance programs in Romania is high, the country still has little progress towards poverty reduction and social

bază al Uniunii Europene. Datorită aderării la Uniunea Europeană și implementării reformelor sociale, statul social românesc a suferit schimbări semnificative în ultimii ani. Chiar dacă numărul programelor de asistență socială din România e mare, țara înregistrează, totuși, puține progrese în direcția reducerii sărăciei și a incluziunii sociale, confruntându-se cu problema ratei foarte înalte a sărăciei persoanelor ocupate, cu decalajul mare dintre mediul rural și urban în privința accesului la locurile de muncă și serviciile sociale în comparație cu țările UE.

E necesar de perceput că problemele complexe ale configurării generale și ale administrării normative a măsurilor de protecție socială din România nu pot fi soluționate doar prin asistența acordată de programele UE și adaptarea legislației naționale la cea europeană, deci, trebuie adaptate politicile interne la particularitățile și necesitățile specifice economiei naționale.

inclusion, facing the problem of very high poverty rate of employed people, with the large gap between rural and urban areas in terms of access at jobs and social services, etc.

It is necessary to perceive that the complex problems of the general configuration and of the normative administration of social protection measures in Romania cannot be solved only by assistance through EU programs and adaptation of national legislation to European one, therefore, domestic policies must be adapted to the specificities and needs specific to the national economy.

Bibliografie/Bibliography:

1. CHALMERS, Damian. *European Union law: cases and materials*. Gareth Davies, Giorgio Monti. 2nd ed: Cambridge: Cambridge University Press, 2011, 1150 p. ISBN-13: 978-0521121514.
2. DRAHOS, Michaela. *Convergence of competition laws and policies in the European Community: Germany, Austria, and the Netherlands*. London; Boston: Kluwer Law International, 2001, 512 p. ISBN-13: 978-904111562.
3. DROSU-ȘAGUNA, Dan. *Drept financiar și fiscal european*. București: CH Beck, 2010, 304 p. ISBN: 978-973-115-739-9.
4. DROSU-ȘAGUNA, Dan. *Fondurile structurale ale Uniunii Europene*. București: Universul Juridic, 2011, 236 p. ISBN: 978-973-127-541-3.
5. Guvernul României, Ministerul Finanțelor. *Raport privind situația macroeconomică pe anul 2021 și proiecția acesteia pe anii 2022-2024*. 2021. 109 p. <https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/resurse/transparența/proiectbugetdestat2021/Raportbuget2021.doc>.
6. Institutul European din România, 2018, Albu Lucian Liviu (coordonator). „Impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra economiei românești, ISBN online: 978-606-8202-57-0. http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/publicatii/Spos2006_studiu_4_ro.pdf.